

УДК 338.82:622.27:553.042

**УДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІКО-ОРГАНІЗАЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ
ФОРМУВАННЯ ВАРТОСТІ ЗЕМЕЛЬ, ВІДТВОРЕНИХ В УМОВАХ
ВІДКРИТИХ ГІРНИЧИХ РОЗРОБОК**

*С. В. Терехов, к.е.н, доцент, ДВНЗ «Національний гірничий
університет», terehoff@t-online.de*

Методологія дослідження. Результати отримані за рахунок застосування методів: наукового узагальнення і систематизації – для визначення чинників, які впливають на вартість відтворених земель; економіко-математичного моделювання – для побудови моделі ринкового ціноутворення на техногенні ґрунти; системного аналізу – для обґрунтування засад економічної взаємодії суб'єктів гірничого землекористування.

Результати. Встановлено, що методика грошової оцінки відновленої землі повинна враховувати не тільки відмінності якісного стану техногенного ґрунту відносно непорушеного ґрунту, але й особливості формування його дохідності як відображення потенційних господарських ефектів післяпромислового освоєння землі.

Визначено напрями організації відтворення земель гірничого відводу, які, на відміну від діючої практики повернення земель до господарського обороту, передбачають розширення схем операцій із землею в процесі формування її кінцевої вартості.

Новизна. Обґрунтовано, що грошова оцінка рекультивованої землі повинна розглядатися як методична основа визначення рівня її відтворення і відображати не тільки зміну фізичних показників якості ґрунту, але й вплив ринкових чинників ціноутворення землі, ризику її післяпромислового використання.

Практична значущість. Запропоновано класифікацію факторів ринкового ціноутворення техногенних земель, методичний підхід до визначення цілей їх відтворення, що може використовуватись за визначення рівня та напрямків рекультивації земель в умовах відкритих гірничих розробок.

Ключові слова: відкриті гірничі розробки, техногенні землі, механізм ціноутворення на землю, земельна рента, потенціал дохідності, суб'єкт рекультивації.

Література.

1. Vergleichende Bewertung der Leistungsfähigkeit landwirtschaftlicher Nutzflächen in den Grenzen des Tagebaus Welzow (Teilabschnitte I und II) vor dem Bergbau und nach der Rekultivierung. Schlussbericht [Forschungsinstitut für Bergbaufolgelandschaften] / Finsterwalde, 30 November 2010. – 9 S.
2. Seitdem sie eine Zukunft haben, sprechen die Menschen auch wieder über ihre Vergangenheit – vom Leben am Tagebau [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ufz.de/export/data/1/28981_192_200.pdf, вільний. Заголовок з екрану.
3. А. В. Бардась. Управління породними потоками з метою мінімізації ентропійного впливу на оточуюче середовище / А. В. Бардась // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/eprom/2010_49/st_49_24.pdf, вільний. Заголовок з екрану.
. A. V. Bardas. *Upravlenie porodnyimi potokami z metoyu minimizatsiyi entropiynogo vplyvu na otouchuyuche seredovyshche* [Management of rock flow with aim of minimization entropy influence on surround environment] / A. V. Bardas // [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/eprom/2010_49/st_49_24.pdf, vilniy. Zagolovok s ekranu.
4. Амоша О. І., Особливості ліквідації вугільних шахт у старопромислових регіонах / О. І. Амоша, А. В. Бардась // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gu-m/eprom/2009_46/st_46_05.pdf, вільний. Заголовок з екрану.
. Amosha O. I., *Osoblyvosti likvidatsiyi vugilnykh shakht u staropromyslovykh regionakh* [Liquidation peculiarity of coal's mine in old production regions] / O. I. Amosha, A. V. Bardas // [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/eprom/2009_46/st_46_05.pdf, vilniy. Zagolovok z ekranu.
5. Управління землекористуванням: підручник [для студ. і викл. вищ. навч. закл.] / [Горлачук В. В., Гаркуша О. М., В'юн В. Г. та ін.] ; за ред. В. В. Горлачука. – Миколаїв: Іліон, 2006. – 376 с.
. *Upravlinnya zemlekorystuvanniam* [Management of land using]: pidruchnik [dlya stud. i vykl. vishch. navch. zakl.] / [Gorlatchuk V. V., Garkuscha O. M., Vyun V. G. ta insh.] ; za red. V. V. Gorlatchuka – Mikolayiv: Ilion, 2006. – 376 p.
6. Садченко Е. В. Методические подходы к экономической оценке земельных ресурсов / Е. В. Садченко // Вісник СНАУ, серія «Економіка та менеджмент», випуск 3–4, 2005. – С. 306–311.
. Sadchenko E. V. *Metodicheskie podkhody k ekonomicheskoy otsenke zemelnykh resursov* [Methodical approach to economical evaluation of land resources] / E. V. Sadchenko // Visnyk SNAU, seria «Ekonomika i menedzhment», vypusk 3 – 4, 2005. – P. 306 – 311.
7. Прокопенко В. І. Технологія і економіка гірничого землекористування / В. І. Прокопенко, В. І. Фененко, О. О. Кириченко. – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2006. – 270 с.
. V. I. *Tekhnologiya i ekonomika girnichogo zemlekorystuvannya* [Technology and economics of rock land using] / V. I. Prokopenko, V. I. Fenenko, O. O. Kirichenko. – Dnipropetrovsk: Nauka i osvita, 2006. – 270 p.
8. Rekultivierung im Braunkohlebergbau [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.energiwelten.de/elex-ikon/lexiko/seiten/htm/010407-nRekultivierung_von_Braun-kohleabbaugebieten.htm, вільний. Заголовок з екрану.